

หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2

THE CORPORATE GOVERNANCE OF SCHOOL ADMINISTRATORS IN THE KURAO
THONG NETWORK CENTER UNDER THE OFFICE OF NARATHIWAT PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 2

หนต์ รามแก้ว¹ บุญธิดา เทวาทิตักษ์²

Received : July 19, 2026

Revised : August 2, 2026

Accepted : September 19, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 2) แนวทางการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ประชากรในการวิจัย คือ ครูในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาสเขต จำนวน 152 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผลการวิจัยพบว่า

1. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักประสิทธิภาพ รองลงมาคือหลักประสิทธิภาพ และต่ำที่สุดคือ ด้านหลักคุณธรรมและจริยธรรม

2. แนวทางการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ดังนี้ 1) จัดประชุมติดตามงานเป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส 2) จัดประชุมครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุก ๆ ภาคเรียน 3) จัดประชุมร่วมกับทีมงานเพื่อรับฟังรายงาน และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา รวมถึงวางแผนการปรับปรุง 4) พุดคุย และยกกรณีศึกษาให้ครู และบุคลากรตระหนักว่านักเรียนทุกคนควรได้รับโอกาสเท่ากัน ไม่ว่าจะมาจากพื้นฐานที่แตกต่างกัน 5) เชิญคณะกรรมการสถานศึกษา และตัวแทนชุมชนเข้าร่วมประชุมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะ และสะท้อนความต้องการอย่างแท้จริง

คำสำคัญ : หลักธรรมาภิบาล

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

This research had the objectives to study (1) the principles of governance of administrators in the Kurao Thong network center under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2, (2) the guidelines for the development of the principles of governance of administrators in the Kurao Thong network center under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2. The populations in this research were teachers in the Kurao Thong network center under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2, total 152 persons. The instruments used in the research were opinion questionnaire and structured interview. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis form structured interview

The research results found that:

1. The principles of governance of school administrators in the Kurao Thong network center under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2, the overall mean was at a high level. When considering each aspect, it was found that the highest means was the principle of effectiveness and the lowest means was the principle of morality and ethics.

2. The guidelines for the development of the principles of governance of school administrators in the Kurao Thong network center under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 2, as follows: (1) arrange monthly or quarterly follow-up meetings, (2) arrange meetings of teachers, students, parents and community every semester, (3) arrange meetings with the working team to listen to reports and jointly analyze problems, including setting guidelines for improvement if the work does not meet the objectives, (4) discuss and raise case studies for teachers and personnel to be aware that all students should receive equal opportunities regardless of different backgrounds, (5) invite the school board and community representatives to participate in meetings to make the educational development plan in order to gave suggestions and reflect the real needs of the area.

Keywords : Good Governance Principles

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้บัญญัติให้รัฐมีหน้าที่จัดให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทั้งยังมุ่งเน้นให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย ตลอดจนกำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2560) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้ให้คำนิยามของ “การศึกษา” ว่าเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยยึดหลักการศึกษาตลอดชีวิต การมีส่วนร่วมของสังคม และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกันนโยบายการปฏิรูปการศึกษาและคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี รวมถึงจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ และมีสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ผ่านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) การเรียนรู้ตลอดชีวิต และการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2565; คณะรัฐมนตรี, 2566) ในระดับพื้นที่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้กำหนดเป้าหมายสำคัญทางการศึกษา ได้แก่ การสร้างระบบบริหารจัดการที่มีความปลอดภัยและทั่วถึง การเปิดโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาค การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง ตลอดจนการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และการส่งเสริมให้ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา มีศักยภาพด้านวิชาชีพและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งนี้การบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล เช่น ความโปร่งใส ความรับผิดชอบ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ความเสมอภาค และการมีส่วนร่วม อันจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาและการพัฒนาสถานศึกษาอย่างยั่งยืนต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยจะศึกษาหลักธรรมาภิบาลของ ก.พ.ร. (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555, น. 21-22) ซึ่งจำแนกไว้ 10 หลักการ คือ 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักประสิทธิผล 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักการรับผิดชอบต่อสังคมและสามารถตรวจสอบได้ 5) หลักการเปิดเผยและโปร่งใส 6) หลักนิติธรรม 7) หลักความเสมอภาค 8) หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งฉันทามติ 9) หลักการกระจายอำนาจ และ 10) หลักคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 สามารถนำไปปรับใช้ในการบริหารโรงเรียนเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2

วิธีการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง อำเภอตากใบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านตาบา โรงเรียนบ้านหัวคลอง โรงเรียนวัดชลธาราสিংเห เสาร์ศึกษาคาร โรงเรียนวัดโคกมะเฟือง โรงเรียนบ้านศาลาใหม่ โรงเรียนบ้านคลองตัน และโรงเรียนบ้านปูลาเจ๊ะมูดอ จำนวน 152 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ซึ่งจำแนกไว้ 10 หลักการ คือ 1) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) 2) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) 3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) 4) หลักการรับผิดชอบต่อและสามารถตรวจสอบได้ (Accountability) 5) หลักการเปิดเผยและโปร่งใส (Transparency) 6) หลักนิติธรรม (Rule of law) 7) หลักความเสมอภาค (Equity) 8) หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งฉันทามติ (Participation/Consensus oriented) 9) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) และ 10) หลักคุณธรรมและจริยธรรม (Morality/Ethics) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.), หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, 2555, น. 21-22)

ขอบเขตด้านตัวแปร

ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐานและตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์การทำงานตำแหน่งปัจจุบัน

ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ซึ่งจำแนกหลักธรรมาภิบาลไว้ 10 หลักการ คือ 1) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) 2) หลักประสิทธิผล (Effectiveness) 3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness) 4) หลักการรับผิดชอบต่อและสามารถตรวจสอบได้ (Accountability) 5) หลักการเปิดเผยและโปร่งใส (Transparency) 6) หลักนิติธรรม (Rule of law) 7) หลักความเสมอภาค (Equity) 8) หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งฉันทามติ (Participation/Consensus oriented) 9) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) และ 10) หลักคุณธรรมและจริยธรรม (Morality/Ethics) (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.), หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี, 2555, น. 21-22)

ขอบเขตด้านพื้นที่

ศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านตาบา โรงเรียนบ้านหัวคลอง โรงเรียนวัดชลธาราสিংเห เสาร์ศึกษาคาร โรงเรียนวัดโคกมะเฟือง โรงเรียนบ้านศาลาใหม่ โรงเรียนบ้านคลองตัน และโรงเรียนบ้านปูลาเจ๊ะมูดอ

ขอบเขตด้านเวลา

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ปีการศึกษา 2567

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การศึกษานี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในกลุ่มเครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานราธิวาส เขต 2 ตามแนวคิด สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 2555, น. 21-22) ประกอบด้วยหลัก 10 ประการ ดังรายละเอียดในแผนภูมิ

หลักธรรมาภิบาลประกอบด้วยหลัก 10 ประการ คือ

- 1) หลักประสิทธิภาพ (Efficiency)
- 2) หลักประสิทธิผล (Effectiveness)
- 3) หลักการตอบสนอง (Responsiveness)
- 4) หลักการรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ (Accountability)
- 5) หลักการเปิดเผยและโปร่งใส (Transparency)
- 6) หลักนิติธรรม (Rule of law)
- 7) หลักความเสมอภาค (Equity)
- 8) หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งฉันทามติ (Participation/Consensus oriented)
- 9) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในเรื่อง หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

เครื่องมือฉบับที่ 1

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน และประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบคุณภาพ (Rating Scale)

เครื่องมือฉบับที่ 2

เป็นแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้างเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับชื่อ เพศ อายุ คุณวุฒิ และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ประเด็นสัมภาษณ์ตามโครงสร้างของหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนด โดยแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษามาปรับปรุงและพัฒนาสร้างเป็นเครื่องมือ โดยการปรึกษาและรับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการสร้างเครื่องมือแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert's Five Rating Scales) โดยกำหนด น้ำหนักและคะแนน ดังต่อไปนี้

5 หมายถึง หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด มีคะแนนเท่ากับ 5

4 หมายถึง หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก มีคะแนนเท่ากับ 4

3 หมายถึง หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเท่ากับ 3

2 หมายถึง หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย มีคะแนนเท่ากับ 2

1 หมายถึง หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีคะแนนเท่ากับ 1

ขั้นตอนที่ 3 ออกแบบสร้างเครื่องมือแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างในการสัมภาษณ์ โดยจำแนกคำถามสัมภาษณ์ออกเป็น 10 ด้าน ตามตัวแปรที่ศึกษาแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่าสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ ที่มีความเที่ยงตรงและความถูกต้องของเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 4 นำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพไปทดลอง (Try-out) ใช้กับ ประชากรในศูนย์เครือข่ายอื่น ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 จำนวน 30 คน แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Lee J. Cronbach.1978) เทียบค่ามาตรฐานที่ยอมรับได้ก่อนการนำไปใช้ ซึ่งพบว่ามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีรวบรวมข้อมูลจาก ครูและบุคลากรทางการศึกษาในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 1. ครูโรงเรียนวัดชลธาราสิงห์ เสาร์ศึกษาการ จำนวน 25 คน 2. ครูโรงเรียนบ้านตาบา จำนวน 23 คน 3. ครูโรงเรียนบ้านหัวคลอง จำนวน 33 คน 4. ครูโรงเรียนบ้านศาลาใหม่ จำนวน 41 คน 5. ครูโรงเรียนบ้านปูลาเจ๊ะมูดอ จำนวน 9 คน 6. ครูโรงเรียนบ้านคลองตัน จำนวน 15 คน 7. ครูโรงเรียนบ้านโคกมะเฟือง จำนวน 6 คน รวม 152 คน โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ผู้วิจัยขอหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษาในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2

2) ผู้วิจัยนำส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามพร้อมนำแบบสอบถามฉบับ สมบูรณ์ ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยทำหนังสือชี้แจงแนบไปกับแบบสอบถามให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา ในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูและบุคลากรทางการศึกษา ในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 ที่ถูกเลือกโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัยการเก็บข้อมูลจากครูและบุคลากรทางการศึกษา ในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นราธิวาส เขต 2 และแจ้งกำหนดวันรับคืนแบบสอบถาม

3) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล และติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความเรียบร้อยและให้รหัสลำดับข้อที่แก่แบบสอบถามแล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูล

4) ได้แบบสอบถามกลับคืนมาและนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล ทางสถิติ โดยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

12. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลการตอบแบบสอบถามมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและนำเสนอในรูปของตารางและความเรียง โดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน โดยใช้ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการ ตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ (John W. Best.1970, p. 190) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 แสดงว่า หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 แสดงว่า หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 แสดงว่า หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 แสดงว่า หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 แสดงว่า หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3) แนวทางการวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทองสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยนำผลข้อมูลจากการประมวลคำตอบจากแบบจากประเด็นสัมภาษณ์ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดของแต่ละด้าน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1) ความถี่ (Frequency)

2) ร้อยละ (Percentage)

3) ค่าเฉลี่ย (μ)

4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

5) การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (μ) และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเรทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ในภาพรวม

(N=152)

ข้อ	หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร	μ	σ	ระดับ	ลำดับที่
1	หลักประสิทธิภาพ	4.43	0.62	มาก	2
2	หลักประสิทธิผล	4.51	0.61	มากที่สุด	1
3	หลักการตอบสนอง	4.41	0.65	มาก	3
4	หลักการรับผิดชอบต่อและสามารถตรวจสอบได้	4.29	0.66	มาก	6
5	หลักความเปิดเผยและโปร่งใส	4.32	0.66	มาก	5
6	หลักนิติธรรม	4.22	0.69	มาก	9
7	หลักความเสมอภาค	4.35	0.64	มาก	4
8	หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งเน้นฉันทามติ	4.25	0.71	มาก	8
9	หลักการกระจายอำนาจ	4.28	0.70	มาก	7
10	หลักคุณธรรมและจริยธรรม	4.18	0.65	มาก	10
รวม		4.32	0.66	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเรทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 4.32$, $\sigma = 0.66$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านที่ 2 ด้านหลักประสิทธิผล ($\mu = 4.51$, $\sigma = 0.61$) รองลงมาคือ ด้านที่ 1 ด้านหลักประสิทธิภาพ ($\mu = 4.43$, $\sigma = 0.62$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านที่ 10 ด้านหลักคุณธรรมและจริยธรรม ($\mu = 4.18$, $\sigma = 0.65$)

ตารางที่ 2 สรุป ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาตามธรรมาภิบาลของผู้บริหารในศูนย์เครือข่ายกุเรทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 จากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 3 ท่าน

ประเด็นสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในศูนย์เครือข่ายกุเรทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2		
ข้อ	การสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในศูนย์เครือข่ายกุเรทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2	ค่าความถี่
1	จัดประชุมติดตามงานความเป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส	3
2	จัดประชุมครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนทุก ๆ ภาคเรียน	3
3	จัดประชุมร่วมกับทีมงานเพื่อรับฟังรายงาน และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา รวมถึงวางแผนปรับปรุงหากพบว่างานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์	3
4	พูดคุยและยกกรณีศึกษาให้ครูและบุคลากรตระหนักว่านักเรียนทุกคนควรได้รับโอกาสเท่ากัน ไม่ว่าจะมาจากพื้นฐานที่แตกต่างกันพูดคุยและยกกรณีศึกษาให้ครูและบุคลากรตระหนักว่านักเรียนทุกคนควรได้รับโอกาส	3
5	เชิญคณะกรรมการสถานศึกษาและตัวแทนชุมชนเข้าร่วมประชุมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะและสะท้อนความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง	3

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าคะแนนสัมภาษณ์จากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในศูนย์เครือข่ายกุเรทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ดังนี้

ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเหมือนกัน 3 ท่าน ดังนี้

1) จัดประชุมติดตามงานความเป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส 2) จัดประชุมครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนทุก ๆ ภาคเรียน 3) จัดประชุมร่วมกับทีมงานเพื่อรับฟังรายงาน และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา รวมถึงวางแผนทางปรับปรุงหากพบว่างานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ 4) พุดคุยและยกกรณีศึกษาให้ครูและบุคลากรตระหนักว่านักเรียนทุกคนควรได้รับโอกาสเท่ากัน ไม่ว่าจะมาจากพื้นฐานที่แตกต่างกันพุดคุยและยกกรณีศึกษาให้ครูและบุคลากรตระหนักว่านักเรียนทุกคนควรได้รับโอกาส 5) เชิญคณะกรรมการสถานศึกษาและตัวแทนชุมชนเข้าร่วมประชุมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะและสะท้อนความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง

สรุปผล

การวิจัยเรื่องหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ได้สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยรวม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ด้านหลักประสิทธิผล และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านหลักคุณธรรมและจริยธรรม

2. แนวทางการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 เป็นพหุแนวทาง ดังนี้ 1) จัดประชุมติดตามงานความเป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส 2) จัดประชุมครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนทุก ๆ ภาคเรียน 3) จัดประชุมร่วมกับทีมงานเพื่อรับฟังรายงาน และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา รวมถึงวางแผนทางปรับปรุงหากพบว่างานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ 4) พุดคุยและยกกรณีศึกษาให้ครูและบุคลากรตระหนักว่านักเรียนทุกคนควรได้รับโอกาสเท่ากัน ไม่ว่าจะมาจากพื้นฐานที่แตกต่างกันพุดคุยและยกกรณีศึกษาให้ครูและบุคลากรตระหนักว่านักเรียนทุกคนควรได้รับโอกาส 5) เชิญคณะกรรมการสถานศึกษาและตัวแทนชุมชนเข้าร่วมประชุมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะและสะท้อนความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริง

อภิปรายผล

การวิจัยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อภิปรายผลได้ ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่า หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 มีการตระหนักถึงความสำคัญของการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงาน เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารดำเนิน งานตามหลักคุณธรรม จริยธรรม ส่งผลให้ครูเกิดแรงจูงใจในการทำงาน ทำให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ดำเนินการได้สำเร็จลุล่วง ทั้งยังมีการดำเนินงานร่วมกันกับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้การดำเนินงานต่าง ๆ ของสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ อีกทั้งทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ยังได้จัดทำแผนปฏิบัติการที่มุ่งเน้นการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อเป็นกรอบแนวทางให้ผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทองได้นำไปใช้ในการปฏิบัติงาน และได้มีการผลักดันในการนำหลักสูตรด้านพุทธศีกษาเข้ามาสอดแทรกในรายวิชาเพิ่มเติมของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการดำเนินการนิเทศติดตามการดำเนินงานในสถานศึกษาทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงานมีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพ จึงทำให้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเราทอง สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนราธิวาส เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมใจ เดชบำรุง (2562, น. 264) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนครปฐม พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนครปฐม เขต 1 และเขต 2 มีสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมากและสอดคล้องกับงานวิจัยของ อำนาจ เผือกบริสุทธิ (2560, น.132) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 พบว่า การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาวประกาย กุลวงศ์ (2563, น. 99-100) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 3 โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวรรณ มีภูมิ (2564, น. 116) ได้ศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเรทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนราธิวาส เขต 2 มีพหุแนวทาง ดังนี้ 1) จัดประชุมติดตามงานความเป็นรายเดือนหรือรายไตรมาส 2) จัดประชุมครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชนทุก ๆ ภาคเรียน 3) จัดประชุมร่วมกับทีมงานเพื่อรับฟังรายงาน และร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา รวมถึงวางแผนทางปรับปรุงหากพบว่ามีงานไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ 4) พุดคุยและยกกรณีศึกษาให้ครูและบุคลากรตระหนักว่านักเรียนทุกคนควรได้รับโอกาสเท่ากัน ไม่ว่าจะมาจากพื้นฐานที่แตกต่างกัน พุดคุยและยกกรณีศึกษาให้ครูและบุคลากรตระหนักว่านักเรียนทุกคนควรได้รับโอกาส 5) เชิญคณะกรรมการสถานศึกษาและตัวแทนชุมชนเข้าร่วมประชุมจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อให้ข้อเสนอแนะและสะท้อนความต้องการของพื้นที่อย่างแท้จริงซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ที่ตั้งไว้ว่า หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายกุเรทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชนราธิวาส เขต 2 มีพหุแนวทาง เนื่องจากการบริหารโรงเรียนเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนและเกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายฝ่าย ผู้บริหารเพียงลำพังไม่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และคณะกรรมการสถานศึกษา เพื่อร่วมกันวางแผน ติดตาม ตรวจสอบ และสะท้อนความคิดเห็น ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นธรรม และสอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของพื้นที่ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความไว้วางใจและความศรัทธาต่อผู้บริหาร นำไปสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนวัฒน์ ชังลอ (2568, น.23-48) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มอำเภอลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนบ้านปลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 คือ (1) สถานศึกษาควรจัดฝึกอบรมให้กับครู ผู้ปกครอง และบุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการใช้สื่อและแหล่งการเรียนรู้ (2) สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรโดยมีตัวแทนจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ครู ผู้ปกครองผู้นำชุมชน และบุคคลที่เกี่ยวข้อง (3) สถานศึกษาควรจัดฝึกอบรมให้กับครู เกี่ยวกับการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด ของผู้เรียน (4) สถานศึกษาควรจัดฝึกอบรมให้กับครู บุคลากรในสถานศึกษา เกี่ยวกับการวิจัย อย่างต่อเนื่อง (5) สถานศึกษาควรจัดฝึกอบรมให้กับครู บุคลากร เกี่ยวกับการให้บริการด้านวิชาการ อย่างต่อเนื่อง (6) สถานศึกษาควรจัดทำโครงการความร่วมมือกับสถาบันสังคมอื่น ๆ ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนาทักษะอาชีพ โครงการให้ความรู้ด้าน

วิชาการ โครงการพัฒนาชุมชน ฯลฯ (7) สถานศึกษาควรจัดฝึกอบรมให้กับบุคลากร เกี่ยวกับการจัดหา พัฒนาสื่อ เทคโนโลยี และสอดคล้องกับงานวิจัยของพิมพ์ฤทธิ์ ปริพิ้ง (2567, น.41-54) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลัก ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 มีแนวทาง ดังต่อไปนี้ 1) ผู้บริหารมีการบริหารงานวิชาการที่ชัดเจนและเป็นไป ตามหลักสูตรท้องถิ่น 2) ผู้บริหารมีการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และมีการส่งเสริมครูและนักเรียนให้ได้รับการ พัฒนา 3) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและนักเรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบด้านต่างๆ 4) ผู้บริหาร จัดทำนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียน 5) ผู้บริหารบริหารงานได้ตามเป้าหมาย 6) ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการใช้ ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศร เจริญยิ่ง (2567, น.79-80) ได้ศึกษาเรื่อง หลักธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายคุณภาพการศึกษาวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมชาติ ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้ 5 แนวทางดังนี้ 1) บริหารโปร่งใส ตรวจสอบได้ควรใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า เปิดเผยข้อมูลการดำเนินงาน และมีกลไกตรวจสอบที่ ชัดเจน เพื่อสร้างความไว้วางใจและลดการทุจริต 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และ ชุมชนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อให้การบริหารตอบโจทย์ความต้องการจริง 3) เน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน พัฒนา หลักสูตรและการสอนให้สอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียนส่งเสริมให้ครูมีบทบาทในการยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ 4) สร้างความเท่าเทียมทางการศึกษา จัดการศึกษาโดยไม่เลือกปฏิบัติ พร้อมกระจายทรัพยากรอย่างเป็นธรรม ให้ทุก คนเข้าถึงคุณภาพการศึกษาได้เท่าเทียมกัน 5) บริหารแบบยืดหยุ่น ทันต่อการเปลี่ยนแปลงปรับตัวให้ทันเทคโนโลยี และสถานการณ์ใหม่ๆ พร้อมพัฒนาระบบบริหารที่ตอบสนองต่อบริบทที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรจัดให้มีการประชุมติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ
2. ประชุมครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในทุกภาคเรียน เพื่อสร้างความ เข้าใจร่วมกันในการจัดการศึกษา
3. เชิญคณะกรรมการสถานศึกษาและตัวแทนชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา
4. จัดอบรมด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ ระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับให้กับบุคลากรอย่าง สม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารตามหลักธรรมชาติของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2
- 2) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารตามหลักธรรมชาติที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

รายการอ้างอิง

- จิรวรรณ มีภูมิ และเชาวนี แก้วมโน. (2565). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2. การประชุม
- ดาวประกาย กุลวงศ์. (2563). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มโรงเรียนทุ่งฝน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. การศึกษาคุรุศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น
- ธนวัฒน์ ชังลออ(2568) “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนกลุ่มอำเภอลวกแดง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 “ วารสารชมรมบัณฑิตศิลป์ ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มีนาคม 2568) หน้า 23-48.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553.ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 127 ตอนที่ 45 ก วันที่ 22 กรกฎาคม 2553
- พิมลภัทร์ ปริพิ้ง (2567) “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1” วารสารชมรมบัณฑิตศิลป์ ปีที่ 2 ฉบับที่ 3 (กรกฎาคม - กันยายน 2567) หน้า 41-54. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2566). มาตราที่ 54. (กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร),: 15 – 16
- สมใจ เดชบำรุง. (2562). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
- สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร.วิทยานิพนธ์
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2555). หลักธรรมาภิบาลของการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ Governance Rating). กรุงเทพฯ: บริษัท พรีเมียร์ โพร จำกัด, 2552.
- องค์การภาครัฐตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good
- อดิสร เจริญยิ่ง (2567, น.79-80) หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายคุณภาพ การศึกษาวังสมบูรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.
- อำนาจ เผือกบริสุทธิ. (2560). หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. งานนิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Cronbach, Lee J. (1978). *Essentials of Psychological Testing*, 3rd ed. New York : Haper & Row Publisher.
- John W. Best. (1970). *Research in Education*.3rded. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice Hall, Inc.
- Likert, Rensis. (1961). *New Patterns of Management*. New York : Mc-Geaw Hall Book Company